

102

BESZÁMOLÓ

A BÁNYÁSZATTÖRTÉNETI

MÚZEUM

2018. ÉVI

TEVÉKENYSÉGÉRŐL

I. ELŐZMÉNYEK

A település múzeuma, 2013. január 1-jétől Rudabánya Város Önkormányzatának fenntartásában van, **Bányászattörténeti Múzeum** néven.

Az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló tv.47. § szerint (1) A tematikus múzeum: *a)* a kulturális javak egy meghatározott csoportját, illetve egy témát érintő gyűjtőkörrel, országos vagy korlátozott gyűjtőterülettel, vagy *b)* egy muzeológiai szakterületet (szakágat) felölelő gyűjtőkörrel, korlátozott gyűjtőterülettel rendelkező intézmény. (2)⁴⁷ A tematikus múzeum vezetőjének megbízásához és annak visszavonásához a miniszter véleményét előzetesen ki kell kérni. „(1) Múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény (2) A múzeum feladata a kulturális javak meghatározott anyagának folyamatos gyűjtése, nyilvántartása, megőrzése és restaurálása, tudományos feldolgozása és publikálása, valamint kiállításokon és más módon történő bemutatása. (3) A múzeum rendelkezik az e feladatok ellátásához a szakmai normatívák szerint szükséges tárgyi és anyagi feltételekkel, megfelelő épülettel, szakirányú felsőfokú végzettségű alkalmazottakkal. (4) A múzeum elnevezést hivatalosan csak az e törvény alapján működési engedéllyel rendelkező múzeumok használhatják.”

Ennek értelmében a **Bányászattörténeti Múzeum** jelenlegi besorolása **tematikus múzeum**, a jogszabályokban meghatározott feltételeknek eleget tesz, azaz a 26/2012. (IV. 25) NEFMI rendeletnek: 6. § „a) a múzeum használatában álló épületben állandó és időszakos kiállítás bemutatására alkalmas kiállító helyiségeket, gyűjteményi raktárt, előkészítő raktárt, állományvédelmi feladatok ellátására alkalmas helyiséget, könyvtárat, adattárat, valamint elkülönítetten, vagy a kiállító térben múzeumpedagógiai foglalkoztató teret, és a közönség fogadását szolgáló helyiséget alakított ki, továbbá az épületet elektronikus és mechanikus védelemmel látta el. *b)* a múzeum a gyűjtőkörének megfelelő állandó és időszaki kiállítást mutat be, amelyek évente legalább 260 napon át - beleértve minden hónap egyik hétvégéjének az intézmény által meghatározott napját, továbbá a Magyar Köztársaság nemzeti ünnepeit - naponta legalább négyórás nyitva tartás és a *d)* pontban meghatározott valamely munkakört betöltő alkalmazott szakmai felügyelete mellett látogathatók, valamint a kiállításokhoz kapcsolódó közművelődési és múzeumpedagógiai szolgáltatásokat nyújt, *c)* a muzeális intézmény hetente legalább egyszer négyórás időtartamban kutatószolgálatot működtet, *d)* a múzeumban a gyűjtőkörébe tartozó szakáganként muzeológus, továbbá műtárgyvédelmi munkatárs és múzeumi közművelődési szakember munkakört létesítenek, amelyet külön jogszabályban meghatározott képesítéssel

rendelkező szakember tölt be, e) az arra jogosult a kérelem alapjául szolgáló kulturális javakat hitelesítés nélküli alapleltárba vagy külön nyilvántartásba vette.”¹

II. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

5 főállású közalkalmazott dolgozója volt intézményünknek, 1 fő történész - muzeológus középiskolai tanár végzettséggel, 1 fő múzeumpedagógus francia szakos tanár végezettséggel, 1 fő restaurátor és 1 fő pénztáros - adattáros, 1 fő gyűjteménykezelő s így megfelelünk a fentebb idézett jogszabályokban előírt feltételeknek.

2018 folyamán azonban két munkatársunk már nyugdíjba vonulásra tekintettel megkezdte felmentési idejét tölteni, így május 31-ével, illetve augusztus 14-ével munkaviszonyuk ennek következtében megszűnt. Így az év során valójában 3 főre jutott a munka oroszlánrésze, amelyért ezúton is köszönet illeti őket, a nyári nyitva tartás és vendégforgalom, valamint a rendezvények lebonyolításakor végzett munkájukért.

2015.-től a fenntartó támogatásának köszönhetően közfoglalkoztatottként takarító – kisegítő személyzetet kaptunk, aki 2018-ban is segítségünkre volt.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsgákhoz **50 óra közösségi szolgálat** igazolása szükséges, ennek biztosítását és igazolását intézményünk szerződésben az alábbi középfokú oktatási intézmények diákjai részére vállalta:

- Földes Ferenc Gimnázium, Miskolc
- Irinyi János Református Szakközépiskola és Diákotthon, Kazincbarcika
- Surányi Endre Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Kazincbarcika
- Szalézi Szent Ferenc Gimnázium, Kazincbarcika

Fontos, hogy a fiatalok megismerkedhessenek a múzeumi munkával és megfelelő feladatot találjunk számukra (kiállítások rendezésében, rendezvények lebonyolításában, a múzeumi anyag digitalizálásában stb.). Mindez több célt is szolgál, hiszen a diákok számára egyfajta munkatapasztalatot jelent, segítik az intézmény munkáját és nem utolsósorban jóhírért vihetik múzeumunknak, ami annál inkább fontos, hiszen látogatóink többségét a középiskolás és általános iskolás diákok teszik ki. Ezzel kapcsolatban elmondható, hogy a tavalyi évben 1 fő teljesítette nálunk a közösségi szolgálatot. Munkánknak ez is fontos célja, hogy múzeumot szerető, múzeumba járó nemzedék nevelését elősegítse.

¹ A nemzeti erőforrás miniszter 26/2012. (IV. 25.) NEFMI rendelete muzeális intézmények, nyilvános könyvtárak és közművelődési intézmények működésével kapcsolatos miniszteri rendeletek módosításáról.

III.GAZDÁLKODÁS

Az települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési és múzeumi feladataihoz nyújtott támogatások a költségvetési törvény tartalmazza, így a múzeum működéséhez biztosított állami támogatás összegét, mely szerint **12 226 E Ft** kapott, mely a teljes működési költséget nem elegendő, ezt a fenntartó egészíti ki illetve, ehhez társul még az intézmény saját bevétele, így ez a három tétel fedezi tehát az intézmény teljes költségvetését.

A költségvetési előirányzatot összességében az intézmény tartotta, viszont költségvetési tételenként vannak eltérések, melyek átcsoportosítással tartják az elfogadott összegeket, ennek részletei majd a pénzügyi csoport beszámolójában találhatóak meg.

A 2018. évi bevételek alakulását az alábbi táblázat szemlélteti havi bontásban, tételenként. A belépőjegyek ára teljes áru belépőjegy **600 Ft**, a kedvezményes belépőjegy pedig **300 Ft**. A fotójegy (1000 Ft), a tárlatvezetés (3000 Ft) és a múzeumpedagógiai foglalkozás díja (300 Ft/fő) változatlan maradt.

2018 Bevétel	Teljes áru belépőjegy	Kedvezményes belépőjegy	Múzeum- pedagógiai foglalkozás díja	Tárlat- vezetés díja	Fotójegy Videojegy	Összesen:
január	1200	1200				2400
február	1200	600				1800
március	9600	13200		3000	3000	28800
április	10800	5700				165000
május	45000	61200		24000	7000	137200
június	49800	83400	7800	6000	2000	149000
július	126000	67200		9000	23000	225200
augusztus	117600	66300	53400	3000	11000	251300
szeptember	45000	32400			4000	81400
október	42000	51000		3000	4000	100000
november	7800	2100			3000	12900
december	6600	2100			1000	9700
Mindösszesen	462600	386400	61200	51000	55000	1016200

A bevételek az előző évhez viszonyítva kb. 10%-kal (100 000) növekedtek, még ha a kedvezményes belépőjegyet váltók száma csökkent is az előző évhez képest, de a teljes árú jegyet vásárlók száma nőtt, és ezenkívül az egyéb szolgáltatások díjai (múzeumpedagógiai foglalkozások díja, fotó-és videójegy, valamint tárlatvezetés) ezt kiegyenlítették és kismértékben az összbevételt növelte is.. Fontos kiemelni, hogy a tárlatvezetési díjból és a múzeumpedagógiai foglalkozásokból származó bevétel az előző évhez képest növekedett.

IV. GYŰJTEMÉNYI MUNKA

1. Gyűjteményrendezés, revíziók, selejtezés; kölcsönzések, letétek

A múzeum anyagának rendezése, a kölcsönzések, letétek dokumentálása folyamatos. Több alkalommal tárgyakat kölcsönöztünk más múzeumoknak és intézményeknek (pl. *Miskolci Egyetem, az edelényi Szent Miklós Görögkatolikus Kéttannyelvű Általános Iskola*) és a helyi intézmények előadásaihoz, rendezvényeihez (*Gvadányi József Művelődési Ház gyermek színpártoló csoportja, Bóbita Óvoda, Szociális Szolgáltató Központ*). A tárgyak csomagolása, szállítása szakszerűen történt. A Herman Ottó Múzeum gyűjteményeiből kölcsönzött tárgyak egyeztetve lettek az illetékes osztályokkal (képzőművészeti, ásványtári illetve a történeti), a letéti szerződések megkötésre kerültek. A nyár folyamán megkezdődött az adattári anyagok rendszerezése, a fényképanyag újradigitalizálása (jobb felbontásban), hogy a kutatói kéréseket gyorsabban tudjuk teljesíteni.

3. Adattári munka; gyarapodás

A digitalizálási munka 2018-ban is folyt vitéz Dr. Görgő Tibor versesköteteit scanneltük be, a Magyar Elektronikus könyvtárba való eljuttatásához még dolgozunk az anyagon, illetve a szerzői jog miatt egyeztetés alatt áll az örökösével a nyilvánossá tétele.

A 2018. évi költségvetésben előirányzott összegen belül igyekeztünk a gyűjteményt gyarapítani (ez csak a műszaki-technikatörténeti és történeti gyűjteményt érintette), de emellett ajándékozás útján is növekedett a meglévő múzeumi műtárgyállomány. Egy jelentősebb tétel volt ebben Blitzer György rudabányai bányamérnök hagyatékából bekerült tárgyak, valamint a múzeum első igazgatójának fia Murvai Zoltán is adományozott tárgyakat számunkra.

Erre ez évben 43.500 Ft-ot költöttünk tárgyvásárlásra, s a látogatottság mellett ez a másik fontos tényező a múzeum támogatása szempontjából. Fontos ezzel kapcsolatban kiemelni, hogy mindezek a fenntartó tulajdonát képezik, míg az eddig átvett gyűjtemények állami tulajdonát képeznek.

	Műszaki-technikatörténeti gyűjtemény	Történeti gyűjtemény
<i>vásárlás</i>	8	11
<i>ajándék</i>	21	82
összesen.	29	93

4. Könyvtári munka; gyarapodás mennyisége és módja, katalogizálás, rendezése.

A könyvtári állomány rendezése és a régebbi kiadványok digitalizálása folyamatosan történt 2018-ban is. A könyvállomány ajándék, csere útján, saját előállítással és vásárlás útján gyarapodott. Ezzel kapcsolatban megjegyezendő, hogy a múzeumot támogató Érc-és Ásványbányászati Múzeum Alapítványnak köszönhetően került előfizetésre a National Geographic, a Történelmi Szemle és a Századok folyóirat.

Gyarapodás módja (könyv, CD-ROM)	Mennyisége (db)
<i>vásárlás</i>	2
<i>ajándék, csere, saját előállítás</i>	28
Összesen:	30

5. Műtárgyvédelem

Intézményünk 1 fő fémrestaurátorral rendelkezik, aki elvégzi a tisztítási, konzerválási és restaurálási munkákat. Ez jelenti a múzeum gyűjteményébe bekerült tárgyakat, illetve a már gyűjteményekben lévő tárgyakat, természettudományi darabokat is. A 2018. évben elvégzett műtárgyvédelem adatai a következők:

Gyűjtemény	Tisztított tárgy (db)	Konzervált tárgy (db)	Ebből restaurált tárgy (db)
Technikatörténeti	16	16	1
Történeti	1	1	0
Természettudományi	35	0	0
Egyéb vegyes	2	2	0
Összesen	54	19	1

IV. TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

Történeti kutatások

Történeti kutatómunkánkat igyekeztünk a lehetőségek szerint a megye bányászattörténetének minél szélesebb körére kiterjeszteni. Anyakönyvi kutatásokat kezdtünk Rudabánya vonatkozásában mely kiterjed mind az egyházi, mind az állami anyakönyvekre. Nagy figyelmet fordítottunk a mindinkább háttérbe szoruló bányász hagyományokra, a szokásokra, a viseletre, és az évfordulókra így:

- az első világháború kitörésének 100. évfordulója kapcsán
- a település történetéhez kötődő egyéb évfordulókhoz
- családfakutatásokat is segítjük, különös tekintettel a bányászcsaládokra

Ezek közül néhány már publikálásra került, illetve a múzeum munkatársai különböző rendezvényeken előadások formájában közreadták. Folytattuk az előző években megkezdett programunkat: a településre vonatkozó sajtómegjelenéseket adattárunkba gyűjtjük, elhelyezzük, illetve magánszemélyektől fényképeket is digitalizáltunk.

1. Rendezvények, konferenciák az intézményben

A Bányászattörténeti Múzeum idén is változatos programokat igyekezett kínálni az ide látogatóknak.

A három állandó kiállítás mellett, ebben az évben 2 időszakos tárlattal is várta látogatóit intézményünk. 2017-ben közös pályázatunk volt a miskolci Herman Ottó Múzeummal, amelynek keretében kisfilmek és bútortervek készültek a múzeumi terek megújítására. Ez a pályázat 2018 januárjában zárult, amelyet követően a résztvevő múzeumokban, és a bevont oktatási intézményekben is levetítésre kerültek a kisfilmek és bútortervekről készült rajzokból és makettek közül pedig kiállítás is megrendezésre került. Intézményünkben erre **2018. március 22-én** került sor. A Múzeumok Éjszakája rendezvény keretein belül pedig az „**Év ásványa - Év ősmaradványa - – rajz-és fotókiállítás (2018. június 23.)**”, amely vándorkiállításként érkezett hozzánk, és immár 2. éve vesz részt intézményünk, ennek a programnak ily módon való népszerűsítésében. A múzeum szolgáltatásai között különösen hangsúlyos helyet foglalnak el a múzeumpedagógiai foglalkozások, melyek rendkívül nagy népszerűségnek örvendenek a diákok körében, de természetesen az óvodások számára is vannak foglalkozásaink.

Nyári programjaink között már évek óta meghatározó a Múzeumok Éjszakája rendezvénysorozatban való részvétel, **2018. június 23-án**, amikor szinte minden korosztály megtalálhatta az érdeklődésének megfelelő programot. Programjaink összeállításakor igyekeztünk valamennyi korosztályra figyelemmel lenni így már 15 órától vártuk a legkisebbeket 17.30-ig a múzeumban és a múzeum udvarán „Kézműves-foglalkozás – Molnár Attilánéval (nemezelés), és Szilasi Tibornéval (hűtőmágnes készítés), ezenkívül Pácz Tímeával arcfestés.

Ezt követően a hivatalos program **17.30-kor** vette kezdetét a zsúfolásig megtelt Gvadányi József Művelődési Házban, amikor Papp Andrea a Bányászattörténeti Múzeum intézményvezetője köszöntötte a megjelent vendégeket. Külön örömünkre szolgált, hogy az eseményen részt vett Szobota Lajos Rudabánya Város polgármestere, Dr. Novák Nikoletta jegyzője, Veres Lajos és Novák Péter alpolgármesterek, a képviselőtestület tagjai, az intézmények vezetői, meghívott vendégeink és minden érdeklődő a megtisztelt minket jelenlétével. **17.10 – 17.30.: Jelenetek egy osztály életéből** A rudabányai Gvadányi József Városi Művelődési Ház Viktor Gyula gyermekszínjátszó - csoportjának előadását láthatták. **17.30 – 18.00: A Tardonai Kulturális Egyesület** műsora következett katonanótákat hallhattunk. **18.00 – 18.25: A rudabányai Rozmaring Asszonykórus műsora következett** (Gvadányi József Városi Művelődési Ház) Az események ezt követően átkerültek a múzeumba, **18.30 – 19.00: 100 éve született Murvay László, a múzeum első igazgatója** Hadobás Sándor ny. múzeumigazgató előadására került sor, majd az emlékezés koszorújának elhelyezése következett. Majd ezt követően **19.15: „2017 év ásványa és év ősmaradványa” (kvarc és barlangi medve) rajzpályázat díjnyertes alkotásai és „A sokszínű fluorit”** című fotókiállítást megnyitására került sor Dr. Bodor Emese Réka, a Magyar Tudományos Akadémia tudományos munkatársa (időszaki vándorkiállítás, Bányászattörténeti Múzeum).

A múzeum munkatársai rész vettek a **10 éves a Városnap** kapcsolódó rendezvények lebonyolításában, s ez időszakban hosszabb nyitva tartással várták a vendégeket. (**2018. augusztus 31.- szeptember 1-2.**)

Idén **21. alkalommal** került megrendezésre **2018. október 12-én a Múzeumi Nap** Rudabányán a Bányászattörténeti Múzeum, az Érc-és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány valamint a Gvadányi József Városi Művelődési Ház közös szervezésében, a Gvadányi Emlékhét keretén belül. A következő szakmai előadásokra került sor a Gvadányi József Városi Művelődési Házban szép számban megjelent közönség előtt.

- **Hadobás Sándor** (nyug. múzeumvezető, kuratóriumi elnök (Bányászattörténeti Kutatások Alapítvány, Rudabánya). *A középkori Rudabánya*

- **Dr. Harcsik Béla** okleveles kohómérnök(Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum, Kohászati Gyűjtemény, Miskolc) *A Diósgyőri Magyar Királyi Vas- és Acélgyár létrejötte és hőskora (1867-1945)*
- **Benke István** bányamérnök, technikátörténész (Budapest) **60 éves a pálházai perlitbánya**
- **Sóvágó Gyula** bányamérnök (Miskolc- Rudabánya *Fúrési és robbantási tevékenység a bányabezárás után*
- **Papp Andrea** történész-muzológus, múzeumvezető *(Bányászattörténeti Múzeum, Rudabánya) Rudabánya a vasércbánya bezárása után*

A vendégek és meghívottak számára lehetőség nyílt kótetlen beszélgetésre, ahol felidéztek a múzeummal kapcsolatos élményeiket.

Részvétel tudományos intézményközi programokban

2018-ben lehetőségeinkhez igazodva több alkalommal vehettünk részt más intézmények szakmai-tudományos rendezvényein.

A 2008-ban kötött partner-megállapodás értelmében idén is eljuttattuk az általunk digitalizált régi és újabb szakkiadványokat a MEK állományába az Országos Széchényi Könyvtár által működtetett Magyar Elektronikus Könyvtárba, ahol azok megjelennek, és így az interneten keresztül a világon bárhol és bárki számára hozzáférhetők. Intézményünk csatlakozott a szakmúzeumok kiadványainak digitalizálási programjához, amelyet az Arcanum Adatbázis Kft. valósított meg. Szakmai tapasztalatcsere szempontjából is hasznosak voltak a fent említett rendezvények.

Múzeumunk munkatársai több alkalommal vettek részt konferenciákon vagy tartott előadást 2018-ban.

Papp Andrea: A táj változása a bányászat hatására a Kárpát-medencében Rudabánya példáján a kitorés lehetőségei. 2018.04.14.

Papp Andrea: A bányabezárás hatása Rudabánya példáján – lehetőségek és korlátok (1985-2018), Eger, 2018.09.21.

Papp Andrea: 60 évvel ezelőtti ítélet egy upponyi bányász perében Ózd, 2018.10.05.

2018. március 3-4. között került megrendezésre a Nemzetközi Ásványbörze a Miskolci Egyetemen, ahol 4 fővel képviseltettük magunkat.

2017 szeptemberében vette kezdetét és **2018 januárjában** ért véget a Herman Ottó Múzeum által kidolgozott mintaprojekt múzeumunkban való megvalósítása, mint mentorált intézményben. "A Herman Ottó Múzeum Közösségi élmény és múzeumi interpretáció középiskolai csoportok bevonásával című mintaprojektje EFOP-3.3.3-VEKOP-16-2016-

00001, Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek” című projekt támogatásával valósulhatott meg.

A Herman Ottó Múzeummal való közös pályázat lehetősége, jó alkalmat jelentett a Bányászattörténeti Múzeumnak,- mint egykori tagintézményének,- hogy a korábbi múzeumpedagógiai pályázatra építve éljen egy új lehetőséggel, amely a mai kor kívánalmainak megfelelően közelebb hozza a múzeumot, az azt látogató célközönség számára leginkább az általános és középiskolás diákokhoz.

A pályázathoz szükséges oktatási-nevelési intézmény kiválasztásánál egyik szempont volt a múzeumtól való távolság, valamint hogy az iskola pedagógiai programjába és helyi tantervébe ez illeszkedjen. A kazincbarcikai Szalézi Szent Ferenc Gimnázium diákjai számára a vizuális kultúra oktatás keretében a médiaismeretek és médiaprojektek a tananyag részét képezik 12. évfolyamban, így a kisfilmek készítésében már kisebb-nagyobb tapasztalattal rendelkeznek. Jelen pályázatban 29 diák vett részt a filmek és bútorok kivitelezésében a 9-12. évfolyamokból, így tehát voltak olyan diákok is, akik számára ez teljesen új terep volt, így ennek köszönhetően hamarabb kerülhettek kapcsolatba filmkészítéssel, mit az iskolában. Az oktatási intézmény részéről Bukodiné Sólyom Ilona rajz és médiaismereteket oktató pedagógus választotta ki, szervezte meg a projektben résztvevő diákcsoportot.

A következő 6 kisfilm készült el: Emlékek, Álom a múzeumban, A türelemüveg, Képzeltégek, De én láttam, Ahol a múlt elkezdődik

A pályázat második komponensében a közösségi térbe bútorok tervezésére került sor, amelyben az Eszterházy Károly Egyetemről (Eger) segítségünkre volt a Vizuális Művészeti Tanszék oktatója Dr. Balázs Péter és hallgatói. A múzeumunk esetében főleg a külső térben, az udvaron, az egyes épületek között van arra hely, hogy „megújítsuk”, illetve „megtöltsük” azt. Az első ötlettervek után, rajzolás és makettezés következett, amelyhez a helyi városüzemeltető kft. segítségével, hulladékfából „mini raklapok” készültek, ezzel is segítve a bútorok rajzbeli és térbeli megtervezését. Szerencsére a Herman Ottó Múzeum segítségével néhány bútor ténylegesen elkészülhetett raklapokból. 2 db felnőttek számára alkalmas ülőpad, valamint egy 3 elemes, variálható bútor kisiskolások, óvodások számára. Az alkotás öröme érződött a diákokon, fűrés, csiszolás, majd festés az általuk kitalált színekben vizesalapú kültéri vékonylazúrral. A munka itt nem fejeződött be, hiszen a tervek egy része papíron maradt, de a jövőben biztosan megtaláljuk azt a lehetőséget, hogy azok is megvalósulhassanak.

. Pályázat gyakorlati eredményein túl 6 kisfilm, és 3 bútor, egyéb más hozadéka is volt. Hozzájárult ahhoz, hogy olyan külső visszajelzést kapjunk a múzeum kiállításairól, munkájáról, amelyet a vendégkönyv, vagy kérdőíves felmérés nem mindig ad vissza. A kisfilmek

tekintetében elmondható, hogy mindegyik más-más szempontból értékes és izgalmas. A bányászat napjaikra már csak szinte múzeumi körülmények között tanulmányozható hazánkban, ezért is fontos e régi iparág múltjának széleskörű népszerűsítése, értékeire való figyelemfelkeltés. Ennek a munkának a bemutatására került sor **2018. március 22—én Bútor(ötlet)elemek címmel nyílt kiállítással és filmvetítéssel**, így a helyiek betekintést kaphattak e pályázat eredményeibe.

A helyi pályázatokat is segítjük munkánkkal és részt veszünk azok rendezvényein így **2018. március 27-én a Cselekvő Közösségek** szakmai napján vettünk részt Kazincbarcikán a művelődési ház munkatársaival közösen.

Szakmai kapcsolataink erősítése céljából lehetőségeink szerint eleget tettünk a különböző rendezvényekre szóló meghívásoknak is. Így **2018. április 6-án Rozsnyón** a helyi Bányászati Múzeum által szervezett **Müller Sándor Emléknapon** 4 fővel képviseltettük magunkat.

A Herman Ottó Múzeummal közös pályázattal kapcsolatos tapasztalatokról pedig egy konferencián is beszámoltunk **2018. április 17-én Szentendrén** a mintaprojektek számára rendezett konferencián 4 fővel képviseltettük magunkat, az intézmény vezetője pedig előadást is tartott.

A **rozsnyói Bányászati Múzeum** új állandó kiállításának megnyitójára **2018. május 1-jén** került sor, ahol 6 fővel képviseltük az intézményt.

A **Bútor(ötlet)elemek** kiállítás anyaga a pályázatban résztvevő oktatási intézményben is bemutatásra került, így **Kazinbarcikán a Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban 2018. május 16-án.**

A Torotnói Egyetem szervezésében 2018-ban újra Rudabányára érkezett Dr. David Begun és a **Rudabanya Field School** hallgatói, akik **június 3-23 között** dolgoztak Alsótelekesen. Itttartózkodásukat igyekeztük segíteni, valamint a rudabányai lelőhely vonatkozásában is közvetítettünk az érdekelt felek és Dr. David Begun között.

A **Magyarországi Bányászati Múzeumok és Kiállítóhelyek I. konferenciájára** is meghívást kaptunk, amelyet **2018. szeptember 14.-én** rendezett meg a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat. Itt 4 fővel képviseltük az intézményt.

A **Szentendrei Skanzen és Magyar Képzőművészeti Egyetem** közös állományvédelmi mintaprojektjében vett részt múzeumunk munkatársa a **Jósvafői Tájházban 2018. szeptember 24.-26. között.**

2018. október 15-én Könyvtár, levéltár, múzeum – 25 éves az NKA és a közgyűjteményi örökség címmel rendezett konferencián vett részt a múzeum intézményvezetője.

2018. november 9.-én a Gvadányi József Általános Iskolával közösen tartottunk megemlékezést a múzeum udvarán álló **I. világháborús** emlékmű előtt.

2018. december 5-én a helyi óvodásoknak, majd **7-én** pedig a helyi iskolásoknak tartottunk **Borbála-napi játszóházat**.

Múzeumunk munkatársa Papp Andrea folytatta munkáját abban a kutatási pályázatban (2016-2019) több kutatóval együtt, melyet Dr. Valuch Tibor (MTA doktora) irányít, és ez részben érinti disszertációjának elkészítését, is illetve a kutatásának kibővítését, az OTKA pályázati rendszerén belül.

9. Kutatószolgálat; külső kutatók száma

2018-ban – az előző évekhez hasonlóan – elsősorban egyetemisták és középiskolások számára szolgáltattunk adatokat és biztosítottunk kutatási lehetőséget akár a múzeumban helyben, vagy elektronikus formában (e-mail-ben), de több esetben múzeumi és egyetemi szakemberek is igénybe vették anyagainkat.

Az év folyamán több főiskolai és egyetemi diplomamunka, disszertáció elkészítéséhez nyújtottunk segítséget, adatokat egyéni kutatók részére is (16 fő).

2. KIÁLLÍTÁSOK

a) Állandó kiállítások

A múzeum főépületében látható a Mozaikok Borsod-Abaúj-Zemplén Megye bányászatának történetéből című ideiglenes állandó kiállítás, amely 2006-ban készült. Anyagát folyamatosan alakítjuk, bővítjük, gazdagítjuk, annak érdekében, hogy a látogatók minél szemléletesebben és szélesebb körűen tájékozódhassanak a témáról. A Földvári Aladár Kiállítóteremben a Magyarországi bányahelyek ásványai c., 2004-ben megnyílt állandó kiállításunk. A múzeum udvarán levő mesterséges táróban pedig a Föld alatti bányaművelési módok c. bemutató tekinthető meg.

b) Időszakos kiállítások

Bútor(ötlet)elemek (2018. március 22.- 2018. május 15) a Herman Ottó Múzeummal közös pályázat során készült bútortervek és kisfilmek bemutatása.

A Múzeumok Éjszakája rendezvény keretein belül került megnyitásra az **Év ásványa – Év ősmaradványa** időszaki rajz – és fotó vándorkiállítás **(2018. június 23. 2018. július 18.)**.

3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

Az állandó kiállításokat – igény esetén, vagy szervezett programok keretében – tárlatvezetés keretében mutattuk be. Az időszaki kiállításokhoz vetített képes előadások, múzeumpedagógiai és kézműves foglalkozások kapcsolódtak. Az általános iskolások, óvónők, tanárok részére, bemutatókat, játékos programokat rendeztünk a kiállítások nyújtotta ismeretek felhasználásával. van. A múzeumban kialakítható előadótérben rendszeresen tartottunk előadásokat, bemutatókat a múzeumot látogató általános és középiskolások, valamint felsőoktatási intézmények hallgatói számára. A helyi és a környező településeken működő civil szervezetek tagjai ugyancsak többször voltak vendégeink.

a) Látogatók száma

2018. évi látogatottság	Teljes árú belépőjegyet vásárlók	Kedvezményes belépőjegyet vásárlók	Ingyenes látogató	Összes	Összesből diák
Bányászattörténeti Múzeum Rudabánya	771	1403	3702	5876	2395

A látogatók száma összességében az előző évhez képest minimális növekedést mutat, a teljes árú belépő jegyet vásárlók **2018:771 fő**, (2017:698 fő) és a kedvezményes belépőjegyet vásárlók számában **2018:1403 fő** (2017:1360 fő) a teljes árú jegyet vásárlók számának minimális növekedése, kompenzálta a kedvezményes belépőt vásárlók számának csökkenését. A külföldi látogatók becsült száma kb. 200 főre tehető ebben az évben.

b) Tárlatvezetések, múzeumpedagógiai foglalkozások

33 alkalommal iskolai történelemórát és tárlatvezetést tartottunk a múzeumban a rudabányai és a környékbeli általános iskolások részére, valamint a hozzánk érkező csoportok számára. A kialakult gyakorlatnak megfelelően *Kazincbarcikáról* és a környék más településeiről több általános és középiskola rudabányai kirándulást szervezett 2018-ban is, amelynek programját – múzeum- és bányalátogatás, ásványgyűjtés, a műemlék református templom megtekintése. A vendégkönyvi bejegyzések alapján látogatóink elégedettek kiállításainkkal és a kapott ismeretekkel, sok dicséretet kaptunk.

A miskolci, szegedi, debreceni, budapesti, egri, nyíregyházi és szombathelyi felsőoktatási intézmények történelem és földtudományi szakos hallgatói 2018-ban is több alkalommal tekintették meg múzeumunkat.

2010 őszétől Rudabányán múzeumpedagógiai oktatóter és virtuális informatikai pont került kialakításra a TIOP pályázatnak köszönhetően. A múzeumpedagógiai foglalkozásokhoz szükséges eszközöknek köszönhetően (bútorok, modern számítástechnikai eszközök (számítógép, projektor, érintőképernyő, webkamera stb.), a fogyatékkal élőkre, elsősorban a vakokra és gyengénlátókra tekintettel pedig speciális számítógép és szoftver) bővült a diákok számára nyújtott programok lehetősége rendhagyó múzeumi órákkal és tematikus foglalkozásokkal:

Múzeumi órák

A múzeum története. A bányászat fejlődése. A résztvevők megismerhetik a bányászati muzeológia kialakulását és fejlődését, a rudabányai múzeum történetét és az állandó kiállításokat, illetve a bányászati technika fejlődését a kezdetektől napjainkig.

Gvadányi József élete és munkássága. Rendhagyó irodalomóra keretén belül bemutatjuk a rudabányai születésű, és családja révén a helyi bányászathoz is kötődő Gvadányi József költő életét és munkásságát.

A rudabányai református templom Rendhagyó művészettörténet-óra keretében ismertetjük meg a tanulókat a középkori bányaváros egyetlen helyben megmaradt emlékével, a műemlék ref. templommal, előzetes egyeztetés után az óra megtartására a templomban is sor kerülhet.

Tematikus foglalkozások

A bányavilágítás fejlődése. Az állandó kiállításához kapcsolódó tematikus foglalkozáson végig kísérhető a bányavilágítás fejlődése az őskortól egészen napjainkig. A gyerekek kézbe vehetik és működés közben is láthatják a különböző világító-eszközöket. A foglalkozás kiegészülhet egy római vagy középkori cserépmécses agyagból vagy gipszből történő megformázásával.

Az ásványok és őslények világa. Az állandó ásvány- és őslény-kiállítás megtekintése során átfogó képet kapnak a résztvevők a hazai, és különösen a rudabányai ásványokról, ősmaradványokról. A foglalkozás igény és lehetőség szerint kiegészülhet ásványgyűjtéssel vagy ásványok, ősmaradványok mikroszkópos vizsgálatával.

A Rudapithecus hungaricus. Rudabánya világhírű őslénytani leleteinek bemutatása vetítettképes előadás keretében. A foglalkozáshoz kapcsolódik az őslénytani kiállítás megtekintése (a Rudapithecus-leletek másolatai láthatók itt), és lehetőség nyílik a lelőhelyre

történő kirándulásra is. Kivételes esetben, előzetes egyeztetés után néhány eredeti lelet bemutatására is lehetőség nyílhat dr. Kordos László professzor, kutatásvezető segítségével.

Múzeumpedagógiai foglalkozások 2018	Foglalkozások száma	Résztevők száma
	7	222

Örömmel tapasztaljuk, hogy mind nagyobb számban veszik igénybe ezt a szolgáltatásunkat az óvodáktól a középiskolákig. **Egyéb rendezvények, filmvetítések, előadások, vetélkedők, gyűjtőtáborok**

A 2018. augusztus 31.- szeptember 1-2., között sorra kerülő **Bányásznapi** és az **10 éves a Város** helyi előkészítésében és lebonyolításában.

A múzeum munkatársai 33 alkalommal tartottak előadást általános és középiskolások és a számára, továbbá különböző rendezvényeken, amelyeket többnyire power point bemutatóval illusztráltak.

4. Médiakapcsolatok. Média-megjelenések száma

Múzeumunk régóta jó kapcsolatokat ápol a megyei és az országos sajtó munkatársaival, aminek köszönhetően rendszeresen írnak rólunk a lapokban, folyóiratokban. A különböző szintű (körzeti, regionális, országos) rádiók és televíziók munkatársai is gyakran járnak nálunk, beszámolnak minden fontosabb eseményünkről. Ezek mellett számos más lapban is olvashattak rólunk az érdeklődők. Az internetes portálokon is gyakran megjelentünk a különböző eredmények, események kapcsán. Rudabánya Város honlapján és a múzeum Facebook oldalán is rendszeresen tájékoztattuk az érdeklődőket az intézmény életéről, kiállításairól, egyéb eseményeiről. Ezenkívül a szallas.hu weboldal működtetőivel a 2017 óta élő együttműködési megállapodásnak köszönhetően, egy kedvező reklámmegjelenés biztosított a múzeum számára.

5. Múzeumi informatika

Múzeumunk – az alapítványi támogatásnak köszönhetően – rendelkezik minden olyan berendezéssel és lehetőséggel, amelyek nélkülözhetetlenek a korszerű informatikában. A munkatársak az eszközök használatához, alkalmazásához megfelelő ismereteket bírnak. Az eddigi lehetőségeink a múzeumpedagógiai pályázatnak köszönhetően bővültek 2010 óta 12 db

számítógéppel (operációs rendszerrel és vírusvédelemmel), melyek közül egy 1 db érintőképernyős és 1 db felolvasó szoftverrel van ellátva a vakok és gyengén látók számára.

VI. SZAKMAI ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

1. Nemzetközi kapcsolatok

Évtizedek óta nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezünk, amelyek az utóbbi években a korszerű lehetőségeket kihasználva átalakultak, megújultak, tovább szélesedtek. Látogatóink között számos nemzet képviseltette magát idén is: angol, német, szlovák, cseh, lengyel, svájci amerikai, osztrák, hogy csak néhányat említsünk.

2. A munkatársak tevékenysége, tisztségei szakmai, szakmai-társadalmi és szakmai érdekvédelmi szervezetekben, képzésekben való részvétel

A munkatársak több szakmai-tudományos szervezetnek (MAMUT, Hajnal István Kör stb.) is tagjai, és rendszeresen részt vesznek azok rendezvényein.

Papp Andrea az Eszterházy Károly Egyetem Történettudományi Doktori Iskolájában, így a disszertáció elkészítése és megvédése áll előtte.

VIII. ÖSSZEGZÉS

A vendégkönyvi bejegyzések, és visszajelzések mind elismerőleg nyilatkoznak mind a kiállításokról, mind a múzeum munkájáról, s megerősítenek bennünket - a nehézségek ellenére is – hogy napjaink kihívásaihoz igazodva, a megújulni képességgel a múzeum helyt tud állni a változó világban. A jövőt illetően, pedig fontos az összefogás és a tervek, hogy ha megfelelő lehetőség nyílik, akkor készen álljunk azok megvalósítására.

Végezetül pedig szeretnék köszönetet mondani fenntartónknak Rudabánya Város Önkormányzatának, hogy biztosította intézményünk működését, a Pénzügyi Csoport munkatársainak, a Rudabányai Városüzemeltető Nonprofit Kft. munkatársainak, a múzeum munkatársainak a 2018. évben végzett munkáját, és minden önkéntesnek, támogatónak, aki segítette múzeumunkat.

Az intézmény igyekezett takarékos gazdálkodást folytatni, feladatait maximálisan ellátni. Kérem a testületet a beszámoló megvitatásra és elfogadására az 1997. évi CXL: törvény 50.§ 2 bekezdése a) pontja alapján.

Rudabánya, 2019. március 14.

.....*Papp Andrea*.....
Papp Andrea
intézményvezető

